

ВИРОБНИКИ КРАЩИХ ТОВАРІВ УКРАЇНИ ПОТРЕБУЮТЬ НЕ ЛИШЕ ВИЗНАННЯ ЕКСПЕРТІВ, СПОЖИВАЧІВ, А Й НАЛЕЖНОЇ УВАГИ З БОКУ ДЕРЖАВИ

Завершуються організаційно-підготовчі роботи до проведення фінальних заходів Всеукраїнського конкурсу якості продукції (товарів, робіт, послуг) «100 кращих товарів України» (Конкурс). Одинадцятий рік поспіль державні підприємства стандартизації, метрології та сертифікації забезпечують проведення Конкурсу на регіональному етапі. Упродовж усього підготовчого періоду працюють експерти, які не просто достеменно вивчають документацію на продукцію, подану для участі в Конкурсі, але й відвідують підприємства, і що найголовніше — дають цінні поради щодо удосконалення процесу виробництва, механізмів упровадження тієї чи іншої системи управління тощо.

Нещодавно у ДП «УкрНДНЦ» відбулося засідання експертів, які на завершальному етапі оцінювали супровідну документацію, поданих на Конкурс товарів, робіт, послуг, що містить конкретні докази підтвердження їх якості.

До складу експертних груп входять кваліфіковані фахівці у сфері стандартизації, сертифікації, якості та безпечності продукції. Експерти проходять навчання та тестування і отримують відповідні свідоцтва на право проведення оцінювання якості продукції учасників Конкурсу.

Методику проведення оцінювання якості продукції щороку переглядають та удосконалюють. *Оцінювання якості продукції здійснюють за восьмибальною шкалою за 15 критеріями, основними з яких є:*

- використання підвищених показників якості та безпечності порівняно з чинними вимогами;
- органолептичні властивості порівняно з кращими аналогами;
- використання регіональної та української сировини, матеріалів;
- естетичні властивості, дизайн, ергономіка, відображення національної та регіональної символіки в образі товару;

© Мачульський О., Шальман Т., 2014

- відсутність претензій (рекламацій) споживачів, контролюючих органів, закупівельних організацій;
- рівень інформування споживачів щодо споживчих властивостей заявленої продукції;
- соціальна значущість продукції;
- вплив заявленої продукції на довкілля під час її виробництва, реалізації та утилізації.

Перевагу та додаткові бали підприємство отримує за:

- наявність торгової марки та логотипа на заявлену продукцію;
- збільшення кількості робочих місць порівняно з попередніми роками;
- відсутність заборгованості із заробітної плати та заборгованості з платежів до бюджету (зокрема до фондів державного страхування);
- наявність сертифікованих систем управління;
- використання ресурсо- та енергоощадних технологій;
- наявність плану розвитку підприємства та заходів щодо його реалізації;
- вплив діяльності підприємства на суспільство (соціальна відповідальність, зокрема благодійна діяльність);
- залучення до виробництва людей з фізичними вадами та соціально незахищених тощо.

Під час засідання була нагода поспілкуватися з фахівцями регіональних Центрів стандартизації, метрології та сертифікації — експертами Конкурсу — і почути їхні думки щодо

не просто згадало, що цей Конкурс започатковано і проводиться вже одинадцять років під патронатом Президента України, а й те, що виробники, які стають переможцями, потребують певної підтримки з боку держави. І це не лобювання інтересів, а звичайна світова практика: преференції у тендерах потрібно надавати тим підприємствам, які отримують визнання державних експертів. А критерії до оцінювання учасників Конкурсу досить жорсткі, одна з яких — мати запроваджену та сертифіковану систему управління якістю на відповідність ДСТУ ISO 9001:2009 «Системи управління якістю. Вимоги», запровадження якої потребує значних зусиль та ресурсів, а головне — бажання бути кращими.

Прикро, але непоодинокі випадки були і залишаються, і на цьому наголошували експерти з усіх областей країни, коли тендери виграють ті підприємства, які не лише не дбають стосовно запровадження хоча б цієї системи, але й не мають інших конкурентних переваг. Підсумовуючи своїх колег, заступник

генерального директора ДП «Сумистандарт-метрологія» *Олександр Шовкун*, зауважив: «Подібні конкурси, щоправда, дещо з іншими назвами, проводять у кожній країні світу. Наприклад в Австрії, директор одного із підприємств вручив мені каталог «200 кращих підприємств Австрії». Так, участь у конкурсах не є обов'язковою, але їх проводять у багатьох країнах світу, від участі в яких виробники отримують не лише шанування у день вручення нагород та дипломів, але й підтримку держави упродовж наступних років».

підготовки та проведення регіонального та загальнодержавного етапів Конкурсу, враховуючи, що проводиться він у непростий для України час. Усі як один експерти відзначали: «Рік складний, але для виробничих підприємств України мотивація їхньої участі у Всеукраїнському конкурсі чітка й зрозуміла — український споживач повинен мати інформацію щодо їхньої продукції, виробники-конкуренти, замовники, партнери повинні бачити їхні успіхи». Щоправда, експерти наголосили, аби і керівництво держави

Експерти щиро бажали розповісти про ті підприємства, якими пишаються у їхньому регіоні, і які вирішили брати участь у Конкурсі.

У Сумській області цього року у регіональному етапі Конкурсу взяли участь приблизно 60 підприємств, вручення нагород яким відбудеться 18 жовтня 2014 року з прямою трансляцією в Інтернет-мережі. Відвідувачі та глядачі цих заходів зможуть ознайомитися з продукцією кращих підприємств Сумщини на

виставці, організатором якої є ДП «Сумистандартметрологія».

Експерти ДП «Львівстандартметрологія» *Ольга Ткач та Галина Леню* повідомили, що на загальнодержавний етап подали свою продукцію сім підприємств, з них чотири підприємства у номінації «Роботи та послуги», два — «Продукція виробничо-технічного призначення», одне — «Продовольчі товари».

Уперше цього року на Конкурс подало свою продукцію (трамвайний вагон), підприємство «Електротранс», що входить у концерн «ЕлектронМаш», який також вирішив продемонструвати свої здобутки українській спільноті. Експерти оцінювали багатофункційний автомобіль для прибирання вулиць, аналогів якого немає не лише в Україні, а й у країнах СНД. Уперше участь у Конкурсі бере і медично-лікувальний центр Святої Параскеви, відоме своїм високотехнічним обладнанням. Наприклад, саме у цьому центрі встановлено ядерно-магнітний резонанс для діагностики, про який більшість медичних установ лише мріють.

Експерт Конкурсу *Тетяна Ковальчук* (ДП «Волиньстандартметрологія») відзначила, що са-

у Конкурсі й цього року сподівається стати переможцем.

Людмила Пителіна та Володимир Ніколаєнко, фахівці ДП «Укрметртестстандарт», відзначили, що вперше участь у Конкурсі бере ТОВ «Навігатор», яке розробило планшетний комп'ютер, і вони сподіваються, що за всіма балами, за всіма критеріями оцінювання підприємство отримає диплом переможця. На загальнодержавний етап Конкурсу подало заявку і підприємство Києва «Просто перукарня», послуги якої надають соціально-незахищеним категоріям населення. Фахівці відзначили, що однією з основних мотивацій участі в Конкурсі для підприємств є позиціонування їхньої продукції.

Якою б складною не була ситуація у Харківській області, де більшість виробників були орієнтовані на російський ринок, і яким зараз вкрай необхідно шукати новий ринок збуту продукції, вважають, що цьому сприятиме участь у Конкурсі. Заявки на регіональний етап подало 55 підприємств із 70 видами продукції. Уперше участь у Конкурсі бере ПП фірма «Слобожанка». На Конкурс представлена блузка жіноча «Карпатський віночок». Не відмовився від участі в Конкурсі й постійний

учасник ДП «Харківський завод шампанських вин», який наразі залишається чи не єдиним державним підприємством у цій галузі. Експерт *Світлана Семенова* з Харківщини вболіває і за такі підприємства, як ПП «Харківвторсировина», ТОВ фірма «СВ», ТОВ «Екомед», ТОВ «Салтівський м'ясокомбінат», продукцію якого — сосиски «Дитячі» — реалізують в усіх регіонах України. Відзначила і те, що на звання переможців Конкурсу претендує і лауреат Конкурсу країн СНД — ДП «ГИПРОКОКС», яке представило інжинірингові послуги.

Людмила Сосновська, експерт із ДП «Вінницястандартметрологія», розповіла, що цього року експерти оцінювали досягнення ТОВ «Агрона Фрут Лука», яке минулого року стало лауреатом Конкурсу. Цього року підприємство, яке використовує сучасні технології у вирощуванні сільськогосподарської продукції —

малини, яблук, вишень — все-таки сподівається стати переможцем.

Виборюватиме перемогу для своєї продукції — олії соняшникової нерафінованої, — яку експортують за кордон, підприємство ПАТ «Вінницький олійножировий комбінат», на виробництві якого впроваджено інтегровану систему управління. Другий рік поспіль сподівається на перемогу і ПП «Еко-молпродукт», представляючи згущене молоко. Добре відомо як у Вінницькій області, так і у всіх куточках України, ПМП «Геліка», яке спеціалізується на випуску шкільного обладнання — парт, столів, шаф, для виготовлення яких використовують екологічно чисту сировину. Підприємство є багаторічним учасником Конкурсу і цього разу сподівається на впевнену перемогу.

Начальник відділу з організаційних питань інформації та зовнішніх стосунків ДП «Дніпростандартметрологія» *Юрій Завгородній* у своєму виступі зауважив, що в цьому році, незважаючи на складну ситуацію в країні, у Конкурсі від Дніпропетровського регіону взяли участь 48 підприємств із 62 видами продукції. Серед них як провідні підприємства області, які беруть участь майже щороку, так і нові.

«Зараз, як ніколи, важливо об'єднати зусилля влади та бізнесу задля поліпшення якості та конкурентоспроможності вітчизняної продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках, — наголосив *Юрій Олександрович*. — 12 підприємств, що представляють Дніпропетровську область на загальнодержавному етапі Конкурсу — це чудовий приклад та переконливий доказ їхньої зорієнтованості на задоволення потреб споживачів і демонстрація широкого залучення у виробництві сучасних прогресивних наукових розробок та технологій».

Експерт ДП «Кривбасстандартметрологія», *Ольга Гайдукова*, розповіла, що до участі в регіональному етапі подали 59 заявок від 58 підприємств Криворіжжя. 28 із них стали переможцями регіонального етапу. За перемогу на Всеукраїнському рівні змагатимуться 12 кращих підприємств Кривоного Рогу.

Наталія Юрчишина (ДП «Полтавастандартметрологія»), експерт Конкурсу з 2003 року, зазначила, що цьогорічний Конкурс проходить у непростий час, але виробники Полтавщини з довірою ставляться і до роботи експертів, і до результатів Конкурсу, тому охочих узяти участь не бракувало, хоча, звісно, їх менше, ніж у попередні роки. На регіональний етап подали заявки 18 підприємств із 22 видами продукції. Беруть участь у загальнодержавному етапі 5 підприємств області, серед них ТОВ «Світ ласощів-Кремен-

чук», ФГ «Садки», ТОВ «Глобинський маслосирзавод», ПАТ «Пирятинський сирзавод» та ПАТ «Кременчуцький завод дорожніх машин», й основне їхнє щире бажання — удосконалювати виробництво, запроваджувати сучасні системи управління.

Фахівець ДП «Рівнестандартметрологія», експерт Конкурсу *Леся Волошина*, зазначила, що участь у Конкурсі дає можливість виробникам переконати споживачів, що їхня продукція чи послуги справді якісні та гідні звання «Кращого товару України». На Рівненщині поступово Конкурс набуває популярності, і з 2009 року кількість його учасників на регіональному етапі сягає близько 100. «До кожного виробника потрібен свій, індивідуальний підхід — хтось може сумніватися у своїх силах, а хтось навпаки бути занадто впевненим щодо своєї продукції та її споживачів, — говорить *Леся Миколаївна*. — Тоді одних підбадьорюємо, переконуємо, що вони гідні того, аби про них та їхню продукцію дізналася громадськість, а іншим доводимо, що конкурс «100 кращих товарів України» — це не лише реклама для виробника, це репутація України на міжнародному ринку, у формування якої робить великий внесок кожен учасник Конкурсу».

Цього року Рівненщина рекомендувала на загальнодержавний етап 10 учасників, які представили 11 видів продукції. Серед них є й постійні учасники конкурсу — це ПАТ «Рівнеазот», ТОВ «Річ Ленд», ТОВ «Арм-Еко», ТОВ «Сталь-М» та ТОВ «Агрохімпак». Дебютантами Конкурсу є ТОВ «Інус» — виробник ковбасних виробів, ПП «Ретра» — винахідник та конструктор твердопаливних котлів, ПП ВТФ «Вільха», яке представлятиме продукцію в номінації «Вироби народних художніх промислів». Також цього року учасниками Конкурсу стали ПрАТ «Консьюмерс-Скло-Зоря» — тріумфатор престижної відзнаки «Світова зірка упаковки» та ТОВ «Технобуд» — переможець конкурсу на здобуття Премії СНД. «Сподіваюся, що невдовзі скарбниця нагород кращих підприємств Рівненщини поповниться ще й відзнаками Конкурсу «100 кращих товарів України», — додала *Леся Волошина*.

Перед початком роботи експертів до них звернувся *Олександр Мачульський*, заступник директора Інституту управління якістю ДП «УкрНДНЦ», який наголосив, що основне завдання кожної групи експертів — бути об'єктивними, неупередженими та критичними в оцінюванні.

Остаточне рішення щодо переможців, фіналістів та лауреатів Всеукраїнського конкурсу якості продукції (товарів, робіт, послуг) у 2014 році буде прийнято Головною конкурсною комісією наприкінці вересня. ■

*О. Мачульський, заступник директора Інституту управління якістю,
Т. Шальман, провідний фахівець по взаємодії з громадськістю,
ДП «УкрНДНЦ проблем стандартизації, сертифікації та якості», м. Київ*